

ОЛЕКСІЙ УЛЯНА ОЛЕКСАНДРІВНА

*Національний університет «Одеська юридична академія»,
асистент кафедри конституційного, адміністративного
та фінансового права Чернівецького юридичного інституту*

ПРИНЦИПИ ГЛАСНОСТІ ТА ПУБЛІЧНОСТІ ПАРЛАМЕНТСЬКОГО КОНТРОЛЮ ЗА ПУБЛІЧНИМИ ФІНАНСАМИ

Будь яка діяльність, яка пов'язана з керівництвом, повинна мати свої основи. В якості таких основ для парламентського контролю виступають саме принципи, які закріплені в Конституції України, законах України, а також в міжнародних договорах України. В перекладі з латинської принцип (від лат. principium – початок, основа) – основне вихідне положення якої-небудь теорії, вчення, науки, світогляду, політичної організації тощо. Принципи парламентського контролю являють собою орієнтири контрольної діяльності парламенту. Принципи, які прийнято вважати основними в здійсненні Верховною Радою функції парламентського контролю – це ті основні конституційні засади, які покладені в основу контрольної діяльності українського парламенту. Досліджуючи принципи парламентського контролю за публічними фінансами слід зупинитись на таких принципах як гласність та публічність.

Принцип гласності властивий фактично всім галузям права. На даному принципі повинні будувати свою діяльність всі органи державної влади. Гласність – це постійний зв'язок контрольних органів з громадськістю та засобами масової інформації. Через цей зв'язок реалізується інформаційна функція парламентського контролю, висвітлюються контрольні заходи парламенту. Слід пам'ятати, що гласність – не вигадка ідеологів комуністичного режиму, а політико-правова ідея, що виникла на хвилі підйому ліберально-демократичної доктрини і довела свою прогресивність та ефективність протягом останніх двох століть на практиці провідних держав Заходу. Справжній гуманізм і демократизм держави можливий тільки в умовах «відкритого» суспільства, здатного до самоконтролю та саморегуляції за допомогою втілення в життя принципу гласності, тому Україна теж має йти цим шляхом, якщо хоче у XXI столітті бути цивілізованою європейською державою, в якій людина, її права і свободи є найвищою соціальною цінністю [4, с. 23].

Ряд науковців вважають поняття гласності та публічності тотожними. Однак деякі науковці виходячи з принципу гласності виділяють ще такий принцип, як публічність. Савченко Л.А. розмежовує гласність та публічність, оскільки під гласністю розуміється обов'язковість проходження фінансових документів, висновків про діяльність відповідних контрольних органів через представницькі органи, а публічність – це доведення результатів діяльності органів фінансового контролю до відома громадськості [2, с. 76].

Публічність передбачає доведення інформації до зацікавлених осіб, відповідних державних органів, а у певних випадках, передбачених

законодавством, таке інформування є обов'язковим. Враховуючи відкритість інформації вона має бути доступною для широкого кола осіб, тому до неї висуваються певні вимоги – лаконічність, зрозумілість, точність, суттєвість [3, с. 105]. Окрім того вживання принципу публічності сприяє можливості зацікавлених осіб отримувати інформацію, що стосується управління публічними фінансами. Це дає можливість суб'єктам контролю співпрацювати з засобами масової інформації чи в інший спосіб обговорювати проблемні аспекти здійснення контролю за публічними фінансами.

Про публічність також говорить Т. А. Латковська у своїй праці «Пріоритетність публічних фінансових інтересів у фінансовій діяльності як один із принципів фінансового права» де зазначає, що принцип пріоритетності публічних фінансових інтересів у фінансовій діяльності відображає динаміку розвитку майнових відносин. Якщо раніше публічність сприймалась в якості виразу волі держави, то з переходом до ринкової системи управління економікою та побудови держави на соціальній скерованості фінансово-правового регулювання публічне сприймається як суспільне, призначене для забезпечення життєдіяльності всіх інститутів громадянського суспільства [1, с. 65].

Постійний розвиток науки та внесення постійних коректив в діяльність контрольних органів може призвести до відкриття нових принципів контролю за публічними фінансами. Тому чітке розуміння яким чином, за допомогою яких форм та на основі яких принципів закладених в органі парламентського контролю за публічними фінансами здійснюватиметься контрольна діяльність і формуватиметься розуміння некорумпованого та економічно сталого суспільства.

Список використаної літератури:

1. Латковська Т. А. Пріоритетність публічних фінансових інтересів у фінансовій діяльності як один із принципів фінансового права. Проблеми та судження. Юридичний вісник. 2012. № 3. С. 61-66.
2. Савченко Л.А. Правові основи фінансового контролю. навч. посіб. Юрінком Інтер, 2008. 504 с
3. Савченко Л. А. Проблеми правового закріплення принципів фінансового контролю. Монографія. Київ. Центр учбової літератури. 2016. 172 с
4. Тодика Ю. Конституційний принцип гласності як гарантія основних прав і свобод громадян. Право України. 1998. № 6. С. 22-24.

Ключові слова: парламентський контроль, публічні фінанси, принципи контролю, гласність, публічність.

Ключевые слова: парламентский контроль, публичные финансы, принципы контроля, гласность, публичность.

Key words: parliamentary control, public finances, control principles, publicity, publicty.